

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיתקבלו בידי מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, מס' 014341, חורף תשפ"ב

פרק ראשון — הבנת הנקרא (50 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 1-6 שבפרק זה.

1. יש להשיב מהו תהליך האוטומציה, על פי פסקה א.

תהליך האוטומציה הוא תהליך שבו מכונות, מחשבים ורובוטים מחליפים את האדם בחיי היום-יום.

2. א. — בעתיד הקרוב האוטומציה תביא לשינויים גדולים בתחום העבודה והתעסוקה.

ב. — למחשבים ולרובוטים אין תכונות שמאפיינות בני אדם.

3. יש להשיב אם פיתוח הבינה המלאכותית הוא חלק מתהליך האוטומציה המתרחש בכל תחומי החיים, ולנמק את התשובה על פי פסקה א.

הבינה המלאכותית היא חלק מתהליך האוטומציה. על פי פסקה א, בינה מלאכותית היא ניסיון לתכנת מחשבים לחשוב כמו בני אדם, כלומר זו פעולה יום-יומית של בני אדם שרוצים לאפשר למחשבים לבצע.

4. א. — ההשפעות של תהליך האוטומציה על בני האדם

ב. יש לענות בקצרה על שתי השאלות הנתונות.

(1) החוקר במאמר — ד"ר קרל פריי; החוקר בקטע הקצר — סטיבן הוקינג

(2) יש להסביר ולפרט ממה מודאג כל אחד מן החוקרים.

החוקר במאמר מודאג מן האפשרות שמחשבים ורובוטים יפגעו בפרנסתם של עובדים בשוק העבודה.

החוקר בקטע הקצר מודאג מן ההשפעה הפסיכולוגית השלילית של האוטומציה על בני האדם, שתשלול מן האדם את האנושיות שלו [תטשטש את הזהות העצמית ואת הייחוד של כל אחד מבני האדם או: תדכא את הרגש והמצפון ואת הגאווה ביכולות החשיבה והביצוע שלהם].

5. א. — לזהות מחלות

ב. — בני האדם

6. שאלת דעה אישית

יש להביע דעה בנוגע להשפעה של תהליך האוטומציה על תחומים שונים בחיי בני האדם, להסביר דעה זו ולהביא דוגמאות מניסיון אישי או מניסיונם של אחרים.

דוגמה לתשובה:

אני סבור שהאוטומציה היא תהליך חשוב, אך אני גם חושב שחשוב לווסת אותה כדי שלא תפגע בעובדים. הקופות הממוחשבות שהוכנסו לסופרמרקטים במקום הקופאיות הן דוגמה לדרך הנכונה לווסת תהליך האוטומציה מפני שהוא נעשה בהדרגה ואינו מצריך לפטר את כל הקופאיות. במקרים אחרים, כמו במפעלים ובבנקים, האוטומציה גרמה לפיטורי עובדים רבים. ייתכן שזה חלק מהתפתחות שאי אפשר להתחמק ממנה. עם זאת אפשר למתן אותה, וכך להבטיח עוד קצת זמן להתארגנות. כמו כן לא כל ההשפעות של תהליך האוטומציה שליליות, ואני בטוח שבעתיד ההשפעות שלה על תחומים כמו בריאות, תחבורה ומסחר (ועוד) יאפשרו לנו ליהנות משירותים טובים יותר, זולים יותר ומהירים יותר מהיום.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, חורף תשפ"ב, מס' 014341

פרק שני — הבעה בכתב: ספרות (שאלה 7) או חיבור (שאלה 8) (25 נקודות)

יש לענות על שאלה 7 או על שאלה 8 שבפרק זה.

7. סיפור קצר

לב הזהב האבוד / ראובן מירן

א. (1) יש לתאר את שגרת חייו של הקשיש לפני המהפך בהשקפת עולמו.

לפני המהפך בהשקפת עולמו נהג הקשיש לחפש מתכות בחוף הים באמצעות גלאי מתכות אלקטרוני. הוא היה עוצם את עיניו ופוסע על החול הרך, כעשרה עד עשרים מטרים מן הגלים. הוא נהג לאסוף חפצי מתכת שמצא באמצעות הגלאי, כמו מסמרים חלודים, פקקים של בקבוקי בירה, מטבעות אכילים וגם חלקי תכשיטים מכסף או מזהב שאבדו במשך הזמן.

(2) יש להביע דעה בנוגע לשאלה מדוע לאחר שהקשיש מצא את לב הזהב, השתנתה תפיסת העולם שלו שינוי קיצוני. בתשובה יש להסתמך על פרטים מן הסיפור.

לאחר שהקשיש מצא מטיל זהב אמיתי בגודל אגרוף אדם בצורת לב זהב, הוא הרגיש שהשיג את תכלית חייו. הוא הכניס את לב הזהב לכיסו והלך מן החוף. אולם בדרך הביתה משהו השתנה אצלו. הוא חזר אל החוף, השליך את גלאי המתכות למים והחל לנדוד כדי לחפש את בעל לב הזהב. אני סבור שהוא הבין שלב הזהב שייך למישהו, ושכלל השנים שעברו עד כה לב הזהב הוא הדבר היקר ביותר שמצא, והוא אינו שייך לו. מכאן הוא הבין שהוא בזבז את כל השנים האלה על חיפושי סרק חסרי משמעות ואובדן של זמן חיים יקר. הוא הבין שרכוש חומרי אינו יכול להעניק משמעות אמיתית לחייו וכן שהחיפושים רק הרחיקו אותו ממגע אנושי ומקשרים עם בני אדם והשאירו אותו בודד בעולם. ולכן הוא מחליט לשנות את חייו ולהקדישם לחיפוש בעליו של לב הזהב כדי להחזיר לו את האבדה, ואולי לזכות באמצעות המעשה הזה במגע אנושי אמיתי, שייתן משמעות לחייו.

ב. יש לבחור באחד משני הלקחים הנתונים, להביע דעה בנוגע לשאלה אם לקח זה נכון ולהדגים דברים אלה באמצעות דוגמאות מניסיון אישי או מניסיונם של אחרים.

דוגמה לתשובה:

אני בחרתי בלקח 1: **חשוב שלאדם תהיה בחייו תכלית בעלת ערך רגשי כמו טוב לב, אהבה וחברות, ולא תכלית חומרית כמו רכוש, כסף ונוחות.**

אני בחרתי בלקח 1 מפני שאני סבור שהריקנות והבדידות שהישגים חומריים מביאים איתם יכולות להרוס את האדם מבפנים, אפילו אם הם מביאים איתם נוחות בחיים, מפני שרכוש וכסף גורמים למחלוקות ולבעיות, כדברי האמרה "מרבה נכסים — מרבה דאגה", ואילו טוב לב, אהבה וחברות מחברים אנשים, מנחמים בשעת מצוקה ומקילים מבחינה נפשית. אחת הדוגמאות לנזק שהכסף יכול לגרום היא צוואה שגורמת למחלוקות בין בני המשפחה, ובעקבות זאת לשבר ביניהם ולשנים של ניתוק.

או:

אני בחרתי בלקח 2: **חשוב שהאדם יתבונן בעצמו מדי פעם, יבדוק אם טעה, יתקן את דרכיו וישפר את חייו.**
אני בחרתי בלקח 2 מפני שאני חושב שזהו לקח חשוב, שמקדם את האדם בחיים, ובלי המסקנה העולה מלקח זה האדם היה חוזר על טעויות וקופא על שמריו. אדם חכם הוא אדם הלומד מן הטעויות של עצמו. כדי ללמוד מטעויותיו על האדם להבין את המעשה השגוי שעשה, להסיק מסקנות ולתקן את הטעויות. גם אם התהליך הזה נראה פשוט, לעיתים הוא קשה. לכן התחברתי ללקח זה. דוגמה לתיקון כזה היא הגמלאי בסיפור, שהבין את הטעות שעשה במרדף אחר החומריות, ומייד החליט שהוא זונח את העבר ומתקן את דרכו.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, חורף תשפ"ב, מס' 014341

8. חיבור (25 נקודות)

יש לכתוב חיבור על פי המטלה בשאלון.

כתיבת חיבור עברי מבוססת על מיומנויות הנרכשות על פי תוכנית הלימודים.

בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור עברי.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, חורף תשפ"ב, מס' 014341

פרק שלישי – לשון (25 נקודות)

יש לענות על שאלות 9-14 שבפרק זה.

חלק א – הפועל (10 נקודות)

שאלה 9: ניתוח פעלים

- א. (1) ח-ד-ר
(2) פעל / קל
- ב. (1) ח-ל-ף
(2) הפעיל
- ג. (1) מ-ש-ך
(2) פעל / קל
- ד. (1) ש-א-ר
(2) נפעל
- ה. (1) ס-ל-ק
(2) התפעל

חלק ב – שם העצם (5 נקודות)

שאלה 10: מיון שמות (3 נקודות)

יש למיין בטבלה את שש המילים המודגשות בקטע על פי דרכי התצורה שלהן.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאלה מלעז
התקדמות ביטחון	בריאות מדען	טכנולוגיה רובוט

שאלה 11: השורש המשותף לארבע מילים (נקודה אחת)

— מ-נ-ע

שאלה 12: צורת רבים וצורת יחיד (נקודה אחת)

— התמודדויות קשות

— סוכן מכירות

חלק ג – שם המספר (4 נקודות)

שאלה 13

(1) עשרים ואחת

(2) שמונים וחמישה

(3) שניים

(4) ארבעה

חלק ד – מילות קישור (6 נקודות)

שאלה 14: מילות קישור

א. גם אם

ב. לכן

ג. למרות זאת